

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin ósmoklasisty
<i>Przedmiot:</i>	Język polski
<i>Forma arkusza:</i>	OPOP-900-2305
<i>Termin egzaminu:</i>	23 maja 2023 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	21 czerwca 2023 r.

Uwagi.

- Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne, spełniające warunki zadania.
- Błąd rzeczowy dotyczący lektur obowiązkowych skutkuje przyznaniem 0 punktów.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024¹	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. Lektura obowiązkowa: Antoine de Saint-Exupéry, <i>Mały Księżę</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

NN

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 7) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...]. Lektura obowiązkowa: Antoine de Saint-Exupéry, <i>Mały Księżę</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 15 lipca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu ósmoklasisty przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. 2022 poz.1591).

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. Lektura obowiązkowa: Antoine de Saint-Exupéry, <i>Mały Książę</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

NT

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 7) charakteryzuje i ocenia bohaterów. Lektura obowiązkowa: Antoine de Saint-Exupéry, <i>Mały Książę</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt

Małego Księcia cechowała ciekawość, chciał dowiedzieć się czegoś nowego i dlatego zadawał pilotowi dużo pytań, np. o samolot.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 0 punktów

Moim zdaniem Małego Księcia cechowała ciekawość, ponieważ wyruszył w podróż na inne planety.

Zadanie 5. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 9) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie.

2. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].	Lektura obowiązkowa: Antoine de Saint-Exupéry, <i>Mały Książę</i> .
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne uzupełnienie 3 liter.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

ADCB

Zadanie 6. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 7) charakteryzuje i ocenia bohaterów. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. Lektura obowiązkowa: Antoine de Saint-Exupéry, <i>Mały Książę</i> .

Zasady oceniania

2 pkt – uzasadnia swoją odpowiedź i odwołuje się do charakterystyki mieszkańców dwóch wybranych planet.

1 pkt – uzasadnia swoją odpowiedź i odwołuje się do charakterystyki mieszkańca jednej wybranej planety.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty

Niektórzy mieszkańcy planet mają podobne cechy jak dorośli opisani przez narratora.

Bankier zajmuje się tylko liczeniem, kocha liczby.

Geograf natomiast potrzebuje od Małego Księcia konkretnych informacji, nie interesują go rzeczy piękne i ulotne. Tak samo dorośli opisani w przytoczonym fragmencie tekstu oceniają rzeczy po tym, jaką mają wartość materialną.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt

Myślę, że mieszkańcy planet, które odwiedził Mały Książę, mają podobne cechy do dorosłych, ponieważ Bankier zwracał uwagę na liczby, liczył gwiazdy, które chciał mieć na własność.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 0 punktów

Bankier – liczył dla niego tylko liczby, było to dla niego najważniejsze.

Król – żądny władzy, rozkazuje wszystkim, nie potrafi nawiązać przyjaźni z żadnym człowiekiem.

Zadanie 7. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. Lektura obowiązkowa: Antoine de Saint-Exupéry, <i>Mały Książę</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi ocenione na 1 punkt

Ilustracja nr: 1

Uzasadnienie wyboru: *Na ilustracji przedstawiona jest żmija, a to właśnie dzięki temu, że ukąsiła Małego Księcia, mógł on wrócić na swoją planetę.*

Ilustracja nr: 4

Uzasadnienie wyboru: *Na ilustracji przedstawiona jest studnia, która znajdowała się obok ruin kamiennego muru. Przy tym murze Mały Książę spotkał się ze żmiją, dzięki której wrócił do domu.*

Przykładowa odpowiedź oceniona na 0 punktów

Ilustracja nr: 3

Uzasadnienie wyboru: *Leczące ptaki – Mały Książę poleciał na swoją planetę jak ptak.*

Zadanie 8. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 4. Kształcenie umiejętności poprawnego pisania zgodnego z zasadami pisowni polskiej.	4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń: 7) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 9. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego działań językowych [...].	1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń: 1) rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy ([...] przymiotnik [...]) [...]; 7) [...] rozpoznaje rodzinę wyrazów [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A

Zadanie 10. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 11) interpretuje dzieła sztuki [...]. Lektury obowiązkowe: Juliusz Słowacki, <i>Balladyna</i> , Adam Mickiewicz, <i>Dziady</i> cz. II, Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> .
III. Tworzenie wypowiedzi. 4. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].	1. Elementy retoryki. Uczeń: 4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia [...] argumentów przy tworzeniu [...] tekstów argumentacyjnych.

Zasady oceniania

2 pkt – podanie tytułu lektury obowiązkowej oraz wyjaśnienie związku dwóch wybranych elementów graficznych z treścią wskazanej lektury.

1 pkt – podanie tytułu lektury obowiązkowej oraz wyjaśnienie związku jednego wybranego elementu graficznego z treścią wskazanej lektury.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Uwaga.

Jeżeli uczeń poprawnie wyjaśni związek dwóch elementów graficznych z treścią lektury obowiązkowej, ale nie poda tytułu tej lektury, otrzymuje maksymalnie 1 punkt.

Przykładowe odpowiedzi ocenione na 2 punkty

- Wybieram zakładkę oznaczoną literą: A

Tytuł lektury obowiązkowej: „Balladyna”

Element graficzny 1.: korona

Wyjaśnienie: *Balladyna marzyła o tym, aby zostać królową.*

Element graficzny 2.: maliny

Wyjaśnienie: *Balladyna razem z Aliną wzięły udział w konkursie zbierania malin.*

- Wybieram zakładkę oznaczoną literą: B

Tytuł lektury obowiązkowej: „Dziady” cz. II

Element graficzny 1.: dwa aniołki

Wyjaśnienie: *Wybieram dwa aniołki – Józia i Rózię. Były one duchami lekkimi. Za życia nie zaznały goryczy.*

Element graficzny 2: kruk i sowa

Wyjaśnienie: *Wybieram kruka i sowę, ponieważ występują w utworze Dziady część II jako ludzie, którzy zostali skrzywdzeni przez ducha Złego Pana. Sowa została wygnana spod bramy Złego Pana i zamarzła z dzieckiem przy drodze. Kruk ukraść kilka jabłek z sadu. Został schwytany a Zły Pan skazał go na chłostę, której nie przeżył.*

- Wybieram zakładkę oznaczoną literą: C

Tytuł lektury obowiązkowej: Zemsta

Element graficzny 1: krokodyl

Wyjaśnienie: *Klara żartobliwie poprosiła Papkina, żeby przywiózł jej z dalekich krain krokodyla.*

Element graficzny 2: testament

Wyjaśnienie: *Papkin zaczął pisać testament, ponieważ myślał, że Rejent go otruł.*

Zadanie 11. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) określa temat i główną myśl tekstu.
III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi pisemnych.	2. Mówienie i pisanie. Uczeń: 3) wykonuje przekształcenia na tekście cudzym [...] streszcza [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne określenie tematu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście;
zachowanie właściwego poziomu uogólnienia.

1 pkt – poprawne określenie tematu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście;
zaburzony poziom uogólnienia.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Uwaga.

Uczeń otrzymuje 0 punktów, jeśli jego wypowiedź w całości składa się z fragmentów przepisanych z tekstu „Ludzie listy piszą”.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty

Tematem tekstu jest *sztuka pisania listów i jej wartość*.

Autor zastanawia się nad tym, dlaczego *dziś coraz rzadziej pisze się listy tradycyjne i próbuje wskazać przyczynę tej sytuacji*.

W końcowych wnioskach *autor zachęca do tego, by pielęgnować umiejętność pisania listów*.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt

Tematem tekstu jest *pisanie listów*.

Autor zastanawia się nad tym, dlaczego *ludzie przestali pisać listy*.

W końcowych wnioskach *autor pyta, czy piszemy listy*.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 0 punktów

Tematem tekstu jest *to, czy ludzie piszą listy*.

Autor zastanawia się nad tym, dlaczego *ludzie już nie piszą listów*.

W końcowych wnioskach *autor prosi, abysmy wzięli długopis i napisali list*.

Zadanie 12. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 13. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 7) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście (w tym rozpoznaje w nim prawdę lub fałsz).

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

NN

Zadanie 14. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].
III. Tworzenie wypowiedzi. 4. Poznanie podstawowych zasad retoryki [...].	1. Elementy retoryki. Uczeń: 1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

NT

Zadanie 15. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych [...]. 4. Kształcenie umiejętności poprawnego pisanie zgodnego z zasadami pisowni polskiej.	1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń: 3) poprawnie stopniuje [...] przysłówki [...]; 4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń: 5) zna zasady pisowni [...] partykuły „nie” z różnymi częściami mowy.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

BD

Zadanie 16. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych [...].	2. Zróżnicowanie języka. Uczeń: 3) zna sposoby wzbogacania słownictwa.
IV. Samokształcenie. 3. Rozwijanie umiejętności rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy [...].	IV. Samokształcenie. Uczeń: 1) rzetelnie [...] korzysta z informacji.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

NT

Zadanie 17. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. Lektury obowiązkowe.
III. Tworzenie wypowiedzi. 4. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].	1. Elementy retoryki. Uczeń: 1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę; 4) wykorzystuje znajomość zasad formułowania [...] argumentów przy tworzeniu [...] innych tekstów argumentacyjnych.

Zasady oceniania

2 pkt – podanie tytułu lektury obowiązkowej i bohatera, poprawna odpowiedź uwzględniająca informację o tym, kogo i w jakiej sytuacji ten bohater przekonał do swoich pomysłów.

1 pkt – podanie tytułu lektury obowiązkowej i bohatera, poprawna odpowiedź uwzględniająca informację o tym, kogo ten bohater przekonał do swoich pomysłów ALBO poprawna odpowiedź uwzględniająca informację o tym, w jakiej sytuacji ten bohater przekonał kogoś do swoich pomysłów.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Uwagi.

- W przypadku, gdy zdający wskaże poprawnie tytuł lektury, nie wskaże bohatera, ale napisze, kogo i w jakiej sytuacji ten bohater przekonał do swoich pomysłów, otrzymuje maksymalnie 1 punkt.
- W przypadku, gdy zdający nie wskaże tytułu lektury, wskaże poprawnie bohatera i napisze kogo i w jakiej sytuacji ten bohater przekonał do swoich pomysłów, otrzymuje maksymalnie 1 punkt.
- W przypadku, gdy zdający wskaże poprawnie bohatera i tytuł lektury, ale błędnie uzasadni swój wybór albo nie uzasadni swojego wyboru, otrzymuje 0 punktów.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty Tytuł lektury: „*Quo vadis*”Bohater lektury: *Petroniusz*

Uzasadnienie: *Petroniusz potrafił przekonać innych do swoich pomysłów, ponieważ był dobrym mówcą. Udowodnił to, gdy przekonał Nerona do tego, aby zezwolił na ślub Ligii i Winicjusza.*

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt Tytuł lektury: „*Pan Tadeusz*”Bohater lektury: *Gerwazy*

Uzasadnienie wyboru: *Moim zdaniem Gerwazy potrafił przekonać innych do swoich pomysłów, np. przekonał do nich Hrabiego.*

Przykładowa odpowiedź oceniona na 0 punktów Tytuł lektury: „*Pan Tadeusz*”Bohater lektury: *Jacek Soplica (Ksiądz Robak)*

Uzasadnienie wyboru: *W karczmie Maćka Ksiądz zaproponował zajazd na Soplicowo, a szlachta chętnie się zgodziła.*

Zadanie 18. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych [...].	1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń: 10) rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A

Zadanie 19. (0–3)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 4. Kształcenie umiejętności poprawnego pisania zgodnego z zasadami pisowni polskiej.	4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń: 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym; 7) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].
III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi pisemnych.	2. Mówienie i pisanie. Uczeń: 2) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: zaproszenie [...].

Zasady oceniania

Treść i forma:

2 pkt	treść zgodna z poleceniem, uwzględniona zachęta do udziału w wydarzeniu; uwzględnionych 5 elementów dotyczących formy: kto zaprasza?, kogo zaprasza?, na co zaprasza?, kiedy się odbywa?, gdzie się odbywa?
1 pkt	treść zgodna z poleceniem, uwzględniona zachęta do udziału w wydarzeniu; uwzględnione 4 elementy dotyczące formy: kto zaprasza? ORAZ/ALBO kogo zaprasza? ORAZ/ALBO na co zaprasza? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa?
0 pkt	treść niezgodna z poleceniem ALBO treść zgodna z poleceniem, ale uwzględnione tylko 3 elementy dotyczące formy: kto zaprasza? ORAZ/ALBO kogo zaprasza? ORAZ/ALBO na co zaprasza? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa?

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna:

1 pkt – łącznie nie więcej niż trzy błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne).

0 pkt – łącznie cztery lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych).

Uwagi.

- Jeżeli uczeń uwzględni 5 elementów zaproszenia, ale w zaproszeniu nie pojawia się zachęta do udziału w wydarzeniu, w kryterium „Treść i forma” otrzymuje 1 punkt.
- Kategorie „Treść i forma” oraz „Poprawność językowa” oceniamy rozłącznie.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 3 punkty

W imieniu Samorządu Uczniowskiego serdecznie zapraszam wszystkich uczniów na spotkanie z autorem książki „Sztuka pisania listów”. Odbędzie się ono 10 czerwca 2023 r. w bibliotece na parterze naszej szkoły. Spotkanie rozpocznie się o godzinie 17:30. Warto przyjść na to spotkanie, gdyż na wszystkich uczestników czekają wyjątkowe atrakcje.

Przewodniczący Samorządu Uczniowskiego

ZASADY OCENIANIA WYPRACOWANIA

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, uczeń otrzymuje 0 punktów.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej, za całą wypowiedź otrzymuje 0 punktów.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, uczeń otrzymuje 0 punktów.
4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), uczeń otrzymuje 0 punktów w każdym kryterium.
5. Jeżeli wypowiedź zawiera 100 wyrazów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: *realizacja tematu wypowiedzi, elementy twórcze / elementy retoryczne oraz kompetencje literackie i kulturowe*.
6. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, jest unieważniany.
7. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za *styl i język* lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Uwaga. Liczone są wszystkie wyrazy: samodzielne i niesamodzielne.

Zadanie 20. (0–20)

Wybierz **jeden** z podanych tematów i napisz wypracowanie.

- Pamiętaj o zachowaniu formy wypowiedzi wskazanej w temacie: napisz **rozprawkę** albo **opowiadanie**.
- W wypracowaniu odwołaj się do **wybranej lektury obowiązkowej**. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **120 wyrazów**.
- Zapisz wypracowanie w wyznaczonym miejscu. Nie pisz na marginesie.

WYPRACOWANIE O CHARAKTERZE ARGUMENTACYJNYM

Temat 1.

Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że to, jakimi jesteśmy ludźmi, zależy od nas samych? Napisz rozprawkę, w której przedstawiś swoje stanowisko. W uzasadnieniu odwołaj się do lektury obowiązkowej oraz do innego utworu literackiego.

Uwagi.

- *Argumentowanie nie polega na streszczaniu utworów.*
- *Argumentacja musi być zgodna z poleceniem, wybraną lekturą obowiązkową oraz innym utworem literackim (może to być inna lektura obowiązkowa).*

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].</p> <p>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...].</p> <p>3. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej [...].</p>	<p>1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:</p> <p>15) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji;</p> <p>18) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi [...];</p> <p>20) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty [...].</p> <p>Zna lektury obowiązkowe.</p>
<p>II. Kształcenie językowe.</p> <p>2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.</p>	<p>3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:</p> <p>2) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich;</p> <p>4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...].</p> <p>4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:</p> <p>1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym;</p> <p>7) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].</p>
<p>III. Tworzenie wypowiedzi.</p> <p>1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi pisemnych.</p> <p>3. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych, dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętności organizacji tekstu.</p> <p>4. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].</p>	<p>1. Elementy retoryki. Uczeń:</p> <p>1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę;</p> <p>2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi [...];</p> <p>3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych);</p> <p>4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki [...];</p> <p>5) odróżnia przykład od argumentu;</p> <p>6) przeprowadza wnioskowanie jako element wywodu argumentacyjnego;</p>

	7) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie. 2. Mówienie i pisanie. Uczeń: 2) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] rozprawka [...].
--	---

Zasady oceniania

1. Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- wypowiedź jest w całości na temat.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. • Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB • W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO • Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Elementy retoryczne

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- argumentacja w pracy jest wnikliwa
- argumenty są poparte właściwymi przykładami
- argumenty są przedstawione w sposób uporządkowany, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument.

5 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Pogłębiona argumentacja. • Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
--------------	--

4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. • Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Podjęta próba argumentowania. • Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

3. Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). • Poprawność rzeczowa.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

4. Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny

- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu
- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. • Graficznie wyodrębnione akapity. • Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. • Graficznie wyodrębnione akapity. • Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

5. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej
- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. • Jednolity.
1 pkt	Sporadyczne usterki w odpowiedności ORAZ/LUB jednolitości stylu.
0 pkt	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

6. Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.:

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszycy środków językowych
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność środków	1–5 błędów językowych	6–8 błędów językowych	9–11 błędów językowych	12 i więcej błędów językowych
Zakres środków				
Odpowiedni zakres środków językowych, tzn. leksyka stosowna/odpowiednia do realizacji tematu.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. ograniczone leksyka, utrudniająca realizację tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył odpowiedniego zakresu środków językowych i popełnił 6 błędów językowych, egzaminator przyzna 3 pkt w tym kryterium.

7. Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

2 pkt	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 pkt	2–3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

8. Interpunkcja

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

WYPACOWANIE O CHARAKTERZE TWÓRCZYM

Temat 2.

Napisz opowiadanie o Twoim spotkaniu z bohaterem wybranej lektury obowiązkowej. Wasza wspólna przygoda przekona Cię, że swój cel osiąga ten, kto wytrwale do niego dąży. Wypracowanie powinno dowodzić, że dobrze znasz wybraną lekturę obowiązkową.

Uwagi.

- W opowiadaniu uwzględnione są następujące elementy: wspólna przygoda z bohaterem lektury obowiązkowej, wynikająca z treści pracy myśl, że cel osiąga ten, kto wytrwale do niego dąży.
- Opowiadanie ma charakter twórczy, nie może być streszczeniem wybranej lektury obowiązkowej.

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].</p> <p>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...].</p> <p>3. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej [...].</p>	<p>1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:</p> <p>15) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji;</p> <p>18) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi [...];</p> <p>20) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty [...].</p> <p>Zna lektury obowiązkowe.</p>
<p>II. Kształcenie językowe.</p> <p>2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.</p>	<p>3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:</p> <p>2) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich;</p> <p>4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...].</p> <p>4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:</p> <p>1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym;</p> <p>7) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].</p>
<p>III. Tworzenie wypowiedzi.</p> <p>1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi pisemnych.</p> <p>3. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych, dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętności organizacji tekstu.</p>	<p>1. Elementy retoryki. Uczeń:</p> <p>2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi [...];</p> <p>3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych).</p> <p>2. Mówienie i pisanie. Uczeń:</p> <p>2) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] opowiadanie [...].</p>

Zasady oceniania

1. Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- wypowiedź jest w całości na temat.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. • Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB • W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO • Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Elementy twórcze

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- narracja w opowiadaniu jest konsekwentnie prowadzona
- wydarzenia są logicznie ułożone
- fabuła jest urozmaicona, np. czy zawiera elementy typowe dla opowiadania, takie jak zwroty akcji, dialog, puenta
- lektura wskazana w poleceniu została wykorzystana pobieżnie, czy w sposób ciekawy i twórczy.

5 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalna narracja. • Logiczny układ zdarzeń. • Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja. • Twórcze wykorzystanie treści lektury.
4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalna narracja. • Logiczny układ zdarzeń. • Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.

1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> Narracja częściowo funkcjonalna. Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń. Prosta fabuła.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

3. Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Poprawność rzeczowa.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <ul style="list-style-type: none"> Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

4. Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu
- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. • Graficznie wyodrębnione akapity. • Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. • Graficznie wyodrębnione akapity. • Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

5. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej
- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. • Jednolity.
1 pkt	Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.
0 pkt	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

6. Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.:

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszycy środków językowych
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność środków Zakres środków	1–5 błędów językowych	6–8 błędów językowych	9–11 błędów językowych	12 i więcej błędów językowych
Odpowiedni zakres środków językowych, tzn. leksyka stosowna/odpowiednia do realizacji tematu.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. ograniczone leksyka, utrudniająca realizację tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył odpowiedniego zakresu środków językowych i popełnił 6 błędów językowych, egzaminator przyzna 3 pkt w tym kryterium.

7. Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

2 pkt	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 pkt	2–3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

8. Interpunkcja

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

KRYTERIA OCENY PRAC UCZNIÓW Z AFAZJĄ

Za błędy ortograficzne w przypadku uczniów z afazją uznaje się:

- **błędy w zapisie wyrazów z u – ó, ż – rz, h – ch**
- **łamania zasady pisania wielką literą na początku zdania.**

Do błędów graficznych w pracach uczniów z afazją zalicza się:

- **dodawanie, opuszczanie, przestawianie liter, sylab lub całych wyrazów**
- **mylenie liter**
  - ✓ o podobnym kształcie (*a – o, l – ł – t, n – r, m – n, u – w, e – ę, a – ą, i – j, u – y*)
  - ✓ dużych i małych (z wyjątkiem początku zdania)
  - ✓ rzadziej używanych (*h – H, f – F, L – F*)
  - ✓ odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (*b – p, d – t, w – f, g – k, dz – c, sz – s, i – y, ę – em – en, ą – om – on, ś – ź, ć – dź*)
  - ✓ różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (*p – b, d – b*) lub poziomej (*m – w, n – u, b – p, d – g, p – g*)
- **ominięcie drobnych elementów graficznych, w tym**
  - ✓ oznaczania miękkości nad literami
  - ✓ kropek (*dż, ż, i, j*)
  - ✓ „ogonków” przy literach *ą* lub *ę* i kreski (wężyka) przy literach *ó, t* lub *ł*
- **błędy dotyczące podziału wyrazu**
- **utratę dźwięczności lub zbędne udźwięcznienie** (*kóska zamiast kózka, proźba zamiast prośba*)
- **błędy wynikające ze schematycznego stosowania zasad ortografii, np. startóje bo startować.**